

УКРАЇНСЬКА ПРАВДА

<http://www.pravda.com.ua>

Українська демократія рік потому: відсутність результатів – теж результат

Сергій Костюк, для УП, 27.12.2005, 12:15

Відповідь [на статтю президента Ющенка Financial Times](#) від 22 грудня 2005 року

Більше половини громадян України вважають, що події розвиваються в неправильному напрямі

Коли минулого року Європа святкувала новорічні свята, мільйони українців повстали проти дискредитованого режиму Кучми-Януковича. Ці події стали відомі як помаранчева революція.

Мирний протест проти фальсифікацій на виборах завершився 26 грудня. Громадяни вибрали європейські демократичні цінності й обрали Ющенка третім президентом незалежної України.

Наприкінці цього року Європа знову святкує, а українці називають минулий рік роком втрачених можливостей для своєї країни, в якій так і не прижилися європейські демократичні цінності. Приводів для святкування мало.

Віра в те, що помаранчева революція змінить українське суспільство, втрачається з кожною популістською заявою колишніх соратників, у кожного з яких тепер свій помаранчевий "майданчик", даруйте, виборчий штаб.

Більше половини громадян України вважають, що події розвиваються в неправильному напрямі. Українці переважно негативно оцінюють зміни в державі за час президентства Ющенка.

Залишається досить низьким рівень підтримки президента України, Верховної Ради та уряду. Майже вдвічі знизилась підтримка дій Ющенка у порівнянні з груднем минулого року.

Усупереч очікуванням громадян "народна влада" не тільки не виконала обіцянки, дані на Майдані, але й не подолала рудименти "кучмізму".

Більше того, громадяни повертаються до використання усталених характеристик епохи Кучми щодо президента країни, на кшталт "оточення" й "режим". Блок Януковича є лідером за виборчим рейтингом.

Сьогодні політична карта України рясніє партіями, альянсами й блоками. Усі вони готові реалізувати надії, цінності та ідеали українців. Хто б сумнівався?!

Кількість населення України продовжує стрімко падати й за прогнозами Держкомстату України до 1 січня 2006 року скоротиться до 46 мільйонів 908 тисяч осіб (на кінець 2004 року в Україні проживало 47, 280 мільйонів осіб; в 2003 році – 47, 620 мільйонів; в 2002 році – більше 48 мільйонів).

За окремими винятками, обіцяні рік тому реформи не були проведені, відтак немає й відчутних результатів у більшості сфер життя країни.

По-перше, більшість ЗМІ й надалі керується не редакційною політикою творчих колективів, а вказівками своїх власників, чиї смаки залежать від політичної кон'юнктури.

Провалено проект створення в Україні суспільного телебачення. І хоча координатора "Пори" Каськіва було призначено радником президента, це не є підставою вважати що з громадянськими групами було налагоджено політичний діалог.

Фактично після переходу експертів з Центру Разумкова на роботу в державні та партійні структури в країні немає потужного громадського інституту з вироблення альтернативних державних рішень.

Тимошенко заявляє про поновлення практики застосування адмінресурсу, а Мороз допускає його використання під час майбутніх парламентських виборів.

Якщо про це сьогодні відкрито заявляють лідери Майдану, то про Януковича й Ко годі й говорити. Даруйте, з ними підписано Меморандум про порозуміння.

По-друге, корупцію не подолано, а лозунг "Бандитам – тюрми!" замінено на "Бандитам – парламент!". За корупційним індексом авторитетної міжнародної організації Transparency International в 2005 році. Україна посіла 107 місце із 158 країн світу.

Із показником 2.6 із 10.0 можливих (чим нижчий індекс – тим вищий рівень корупції) Україна ділить другу сотню з Нікарагуа, Палестиною, В'єтнамом, Замбією та Зімбабве.

А згідно з "Переліком нестабільних держав світу" складеним The Fund for Peace і Carnegie Endowment for International Peace в грудні 2005 року, Україні відвели 38 місце (разом із Сирією, Ефіопією, Пакистаном, Парагвасом, Єгиптом і Перу).

При складенні списку враховували 12 критеріїв, які потенційно здатні привести до розпаду тієї або іншої країни, передусім, демографічні, економічні, політичні й військові.

У лідерів вітчизняних фінансових й промислових груп насправді виявилися величезні таланти в пост-революційний період, і не тільки підприємницькі.

Пінчук, наприклад, написав свій "**Капітал**", який хоч бери й у вищій школі як "кейс-стаді" використовувати, так усе виважено й аргументовано.

По-третє, проблема бідності залишається вкрай актуальною в Україні. Лише 30% громадян могли купити собі щось, окрім їжі та одягу, у 2005 році.

За даними ООН, більше половини українських громадян знаходяться за межею бідності. Понад 7 мільйонів українців працюють за кордоном.

Натомість, країна дізналася про авто BMW M6 за вісімсот тисяч гривень та мобільний телефон Vertu за сорок тисяч сина президента Андрія Ющенка.

Четверте, в Україні так і не почався інвестиційний бум, фактично двері перед інвесторами залишаються зачиненими. Непрозорою і незрозумілою для "малого українця" є схема розподілу 4,8 мільярдів доларів, отриманих державою за продаж "Криворіжсталі".

Країна закінчує рік із негативним зовнішньоторговельним сальдо.

По-п'яте, діяльність правоохоронних, митних і податкових органів в Україні залишається далекою від європейських стандартів. Якість послуг державного авіа, авто та залізничного транспортів погіршилася (від процедури купівлі квитків до перевезення та тарифів).

Жодну справу проти колишніх високих посадовців, підозрюваних Майданом у фальсифікації минулих виборів, не передано до суду.

Ківалов і надалі очолює Одеську національну юридичну академію, Боделан, Білоконь та Бакай успішно працюють у Москві, інші готуються до депутатства у Верховній Раді.

Обіцяний президентом до кінця року суд над замовниками й виконавцями убивства Гонгадзе не відбудеться. Власне, справа з отруєнням самого президента за цілий рік обросла ще більшою кількістю запитань.

Нарешті, занадто рано говорити про те, що Україна стає демократичним гравцем на регіональній арені й конструктивним партнером в міжнародних відносинах.

На вирішення газового конфлікту з Росією довелося залучити країни ЄС та США, і взагалі невідомо чим він закінчиться.

Провалено вступ у СОТ. Досі не скасована поправка Джексона-Веніка. "Маленькому українцю" й надалі надзвичайно складно отримати бодай шангенську візу.

Черги українців біля консульств Португалії, Греції, Італії та Іспанії не зменшуються. Натомість, громадяни країни постійно чують від МЗСу й Тарасюка про подання Україною заявки на вступ до ЄС. Уже готові до вступу?

Положення конституційної реформи, узгоджені під час помаранчевої революції, не влаштовують багатьох гравців, тому розпочалася кампанія з перегляду окремих її положень.

Тимошенко навіть виступає за розробку і прийняття нової Конституції після виборів.

Якщо взяти до уваги слова Ющенка про те, що парламент є "центром дестабілізації" в країні, то існує

ризик продовження парламентської ери нестабільності й після парламентських виборів.

У березні громадяни обиратимуть новий парламент. Після довгих вагань Ющенко, його все-таки не буде у виборчому списку "партії влади".

Проте сімейні традиції у парламенті примножуватимуть брат президента, нардеп Петро Ющенко та племінник, заступник голови Харківської обласної адміністрації Ярослав Ющенко, а також куми Порошенко й Білозір.

Знайшлися місця для усіх, хто здійснив "прорив" на своїй ділянці роботи за минулий рік: Третьяков, Безсмертний, Мартиненко, Жванія та інших. Усе згідно з третім розділом "Владі – народність!" передвиборчої програми блоку "Наша Україна".

Сергій Костюк, *докторант Саскачеванського університету (Канада), кандидат політичних наук, генеральний директор Інституту соціального капіталу (Україна)*, для УП